

**Звіт про результати періодичного відстеження результативності
регуляторного акта – розпорядження голови Закарпатської обласної
державної адміністрації від 27 листопада 2008 року № 775 „Про державне
регулювання цін на продукцію громадського
харчування у навчальних закладах”**

1. Вид, назва і дата прийняття регуляторного акту

Регуляторний акт – розпорядження голови Закарпатської обласної державної адміністрації від 27.11.2008 № 775 „Про державне регулювання цін на продукцію громадського харчування у навчальних закладах”, зареєстроване в Головному управлінні юстиції у Закарпатській області 03 грудня 2008 року за № 48/885 (далі – Розпорядження).

2. Назва виконавця заходів з відстеження.

Департамент економічного та регіонального розвитку Закарпатської обласної державної адміністрації – обласної військової адміністрації.

3. Цілі прийняття акта.

Регуляторний акт прийнято на виконання повноважень, наданих облдержадміністрації пунктом 12 постанови Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 року № 1548 „Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)”, щодо регулювання (встановлення) граничних торговельних надбавок (націнок) на продукцію громадського харчування, що реалізується в загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладах.

Метою прийняття Розпорядження є попередження необґрунтованого зростання цін на продукцію громадського харчування, що реалізується суб'єктами господарювання в загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладах, забезпечення стабільної роботи підприємств громадського харчування та ефективного використання бюджетних коштів.

4. Строк виконання заходів з відстеження.

Відстеження результативності Розпорядження здійснено у березні 2026 року.

5. Тип відстеження.

Періодичне відстеження.

6. Методи одержання результатів відстеження.

Для проведення періодичного відстеження використовувався статистичний метод одержання результатів відстеження.

7. Дані та припущення, на основі яких відстежувалася результативність, а також способи одержання даних.

Відстеження результативності Розпорядження за період 2023-2025 років здійснено на підставі аналізу даних, отриманих від департаменту освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської обласної державної адміністрації – обласної військової адміністрації, інформації Головного управління Держпродспоживслужби в Закарпатській області, офіційних статистичних даних щодо середніх роздрібних цін на основні продовольчі товари, а також результатів моніторингу, проведеного шляхом аналізу інформації, розміщеної в електронній системі публічних закупівель Prozorro, зокрема щодо закупівель продуктів харчування та послуг з організації харчування в закладах освіти.

8. Кількісні та якісні значення показників результативності акта.

Станом на період проведення заходів з відстеження у Закарпатській області функціонує 566 закладів загальної середньої освіти, у яких навчаються 153,9 тис. учнів, 13 закладів професійної освіти (5,3 тис. здобувачів освіти), 21 заклад фахової передвищої освіти (9,3 тис. студентів) та 9 закладів вищої освіти (20,1 тис. студентів).

Харчуванням у закладах загальної середньої освіти охоплено 81,6 тис. учнів (близько 53 % від загальної кількості), з них 18,2 тис. (22,3 %) – учні пільгових категорій, які забезпечені безоплатним гарячим харчуванням. Крім того, близько 50 тис. учнів забезпечуються одноразовим гарячим харчуванням за рахунок коштів державної субвенції.

Середня вартість харчування у 2025 році становила близько 50 грн на одну дитину в день, що на 15–20 % більше порівняно з 2023 роком (приблизно 40-42 грн) та на 8–10 % більше порівняно з 2024 роком (приблизно 45-46 грн), що відповідає загальним тенденціям зростання цін на продукти харчування.

Організація харчування у закладах загальної середньої освіти здійснюється за такими моделями:

Показник	Кількість
Кількість закладів, у яких харчування організовано самостійно	314
Кількість закладів, у яких харчування організовано через кейтеринг	172
Кількість закладів, у яких харчування організовано через аутсорсинг	72

Приготування та реалізація готових страв у 5 закладах професійної освіти здійснюються самостійно (працівниками, які входять до штатного розпису закладу). В інших 8 закладах здобувачам освіти пільгових категорій, які відповідно до вимог чинного законодавства мають право на безоплатне харчування, надається грошова компенсація.

Розпорядженням встановлено граничні рівні торговельних надбавок (націнок): до 30 % – на продукцію власного виробництва та до 10 % – на покупні товари, що не піддаються кулінарній обробці. Фактичний середній рівень торговельних надбавок при реалізації продукції власного виробництва становить 20-30 %, а середній рівень торговельних надбавок при реалізації покупних товарів становить до 10 %, що не перевищує граничних показників.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 305 „Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку”, з метою забезпечення доступності харчування рекомендовано мінімізувати розміри торговельних надбавок.

Закупівлі продуктів харчування та послуг з організації харчування здійснюються відповідно до вимог Закону України „Про публічні закупівлі” та постанови Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 (зі змінами). Закупівлі проводяться із застосуванням електронної системи закупівель Prozorro, у тому числі з використанням електронного каталогу Prozorro Market.

З урахуванням змін до постанови № 1178, які набрали чинності 14 березня 2024 року, змінено порядок закупівлі окремих продуктів харчування, визначених у додатку до Особливостей. Зокрема, у разі якщо очікувана вартість таких продуктів харчування становить від 100 тис. грн, закупівля здійснюється через електронний каталог Prozorro Market шляхом проведення запиту ціни пропозицій, а не через відкриті торги, як це застосовувалося раніше.

Таким чином, для визначеного переліку продуктів харчування основним механізмом закупівлі при вартості від 100 тис. грн є саме електронний каталог, що спрощує процедуру закупівлі, скорочує строки її проведення та забезпечує конкуренцію між постачальниками.

Водночас більшість закладів загальної середньої освіти здійснює закупівлю послуг з організації харчування, а не окремих продуктів. У такому випадку ціна пропозиції формується учасником з урахуванням усіх витрат (у тому числі включає торговельну надбавку), є результатом конкурентної процедури та після укладення договору не підлягає зміні, що унеможливорює необґрунтоване підвищення вартості.

Вартість харчування у закладах освіти є нижчою порівняно із закладами громадського харчування відкритої мережі, що досягається, зокрема, за рахунок державного регулювання рівня торговельних надбавок та застосування конкурентних процедур закупівель.

Державний нагляд (контроль) за дотриманням вимог щодо формування та застосування державних регульованих цін здійснюється Держпродспоживслужбою та її територіальними органами відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 № 667 „Про затвердження Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів”, Закону України „Про ціни і ціноутворення” № 5007-VI від 21.06.2012.

За інформацією Головного управління Держпродспоживслужби в Закарпатській області, упродовж 2023–2025 років звернення (скарги) щодо необґрунтованого підвищення цін не надходили.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303 „Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану” на період дії воєнного стану припинено проведення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю), крім випадків, визначених зазначеною постановою.

У зв’язку з цим у 2023–2025 роках заходи державного нагляду (контролю) щодо дотримання вимог законодавства з питань формування, встановлення та застосування державних регульованих цін на продукцію громадського харчування у закладах освіти Головним управлінням Держпродспоживслужби в Закарпатській області не проводилися.

Таким чином, відсутність скарг свідчить про належний рівень дотримання встановлених вимог, водночас оцінка результативності акта є частково обмеженою у зв’язку з відсутністю контрольних заходів.

Рівень поінформованості суб’єктів господарювання щодо вимог Розпорядження є достатнім, що забезпечується відкритістю нормативно-правової бази та вільним доступом до неї.

У цілому дія регуляторного акта у 2023–2025 роках забезпечила стабільність цінової ситуації, дотримання встановлених обмежень, доступність харчування для здобувачів освіти та ефективне використання бюджетних коштів, що свідчить про його належну результативність.

9. Оцінка результатів реалізації регуляторного акта та ступеня досягнення визначених цілей.

Аналіз результатів періодичного відстеження свідчить, що регуляторний акт є ефективним та таким, що досяг визначених цілей.

Запроваджений механізм державного регулювання цін шляхом встановлення граничних торговельних надбавок забезпечує формування економічно обґрунтованих цін на продукцію громадського харчування у закладах освіти та унеможливорює їх необґрунтоване зростання.

Реалізація акта сприяє забезпеченню доступності харчування для учнів і студентів, у тому числі соціально вразливих категорій, що підтверджується значним рівнем охоплення харчуванням та стабільною середньою вартістю послуг.

Водночас впровадження сучасних механізмів закупівель через електронну систему ProZorro підвищує прозорість та конкурентність закупівель, що додатково стримує зростання цін і забезпечує ефективне використання бюджетних коштів.

Відсутність звернень щодо порушень цінової дисципліни свідчить про належний рівень дотримання вимог регуляторного акта. Разом з тим, обмеження проведення державного нагляду (контролю) у період воєнного

стану дещо звужує можливості повної оцінки рівня дотримання вимог законодавства.

З урахуванням викладеного, можна зазначити, що регуляторний акт у цілому сприяє досягненню визначених цілей. Запроваджений механізм державного регулювання є актуальним, збалансованим і на даний час не потребує внесення змін, оскільки забезпечує поєднання інтересів держави, споживачів та суб'єктів господарювання.

**Перший заступник голови обласної
державної адміністрації –
начальника обласної військової
адміністрації**

Василь ІВАНЧО

Тарас ТРИНДЯК
616635